

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ**

**ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ(ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)- ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ(ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. *Εθνικές γαίες*
- β. *Εθνικόν Κομιτάτον*
- γ. *Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας.*

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε σωστά τα γράμματα (ιστορικά γεγονότα) της στήλης **A** με τους αριθμούς (χρονολογίες) της στήλης **B** (περισσεύουν τρεις χρονολογίες).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος	1. 1878
β. Συνθήκη του Λονδίνου	2. 1881
γ. Προσάρτηση της Θεσσαλίας και της Άρτας	3. 1909
δ. Κίνημα στο Γουδί	4. 1912
ε. Ίδρυση του Σ.Ε.Κ.Ε.	5. 1913
	6. 1918
	7. 1925
	8. 1927

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να αναφερθείτε στον τρόπο επιλογής του Αλέξανδρου Ζαΐμη ως αρμοστή της Κρήτης και στο έργο που αυτός επιτέλεσε (Σεπτέμβριος 1906 – Μάιος 1908).

Μονάδες 14

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφέρετε:

- α. τα μέσα τα οποία διέθεσε το ελληνικό κράτος στην *Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων* (μονάδες 8).
- β. την παράμετρο της διάκρισης των προσφύγων σε αστούς και αγρότες, την οποία έλαβε υπόψη η Επιτροπή, για την αποκατάστασή τους (μονάδες 3).

Μονάδες 11

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να συγκρίνετε τα ελληνικά συντάγματα του 1844 και του 1864 ως προς:

- α. τη μορφή του πολιτεύματος (μονάδες 4)
- β. το δικαίωμα ψήφου και την εκλογική διαδικασία (μονάδες 15)
- γ. τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών (μονάδες 6).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Εκλογικός Νόμος [με βάση το σύνταγμα του 1844] καθιέρωνε την εκλογή των βουλευτών με πλειοψηφικό σύστημα δύο γύρων, που θα διεξαγόταν με άμεση, σχεδόν καθολική, και μυστική ψηφοφορία. Δικαίωμα ψήφου δινόταν στους πολίτες (άρρενες) ηλικίας 25 ετών συμπληρωμένων, «έχοντας προσέτι ιδιοκτησίαν τινά εντός της επαρχίας, όπου έχουσι την πολιτικήν διαμονήν των, ή εξασκούντας εν αυτή οποιονδήποτε επάγγελμα, ή ανεξάρτητον επιτήδευμα». Εξαιρούνταν «α) Οι διατελούντες υπό ανάκρισιν επί κακουργήματι, β) Οι προσκαίρως ή διά παντός στερηθέντες κατά συνέπειαν δικαστικής αποφάσεως του δικαιώματος του ψηφοφορείν, γ) Οι στερούμενοι της ελευθέρας διαχειρίσεως της περιουσίας των». Κάθε πολίτης διέθετε μία ψήφο και όφειλε αυτοπροσώπως να ασκήσει το δικαίωμά του και όχι με αντιπρόσωπο.

Ν. Διαμαντούρος, «Περίοδος Συνταγματικής Μοναρχίας», στο *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΓ΄, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1977, σ. 112.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] η σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι αναγκαία για να αναφανεί η ιδιοτυπία της ελληνικής πολιτικής οργάνωσης. Έτσι, π.χ. η καθολική ψηφοφορία θεσπίζεται στη Γερμανία το 1871, [...] στην Ελβετία το 1874, στην Ισπανία το 1890, στο Βέλγιο το 1893, στη Νορβηγία το 1898, στην Αυστρία το 1907, στη Σουηδία το 1909, στην Ολλανδία το 1917 και στην Ουγγαρία το 1918. Στην Αγγλία επίσης η διεύρυνση του εκλογικού δικαιώματος είναι πολύ αργόρρυθμη. Μέχρι το 1832 οι εκλογείς δεν ξεπερνούσαν τις 430.000 [...] Το 1865 μόλις ξεπερνάνε το εκατομμύριο, για να πλησιάσουν τα δύο μετά την εκλογική μεταρρύθμιση του 1867. Μόνο τον εικοστό αιώνα θα ολοκληρωθεί η διαδικασία της διεύρυνσης της δημοκρατίας. Αλλά ακόμα και το 1911, 41% των ενήλικων ανδρών δεν είχαν ακόμα δικαίωμα ψήφου. [...] Έτσι, το Σύνταγμα του 1864 θεσπίζει οριστικά τον κοινοβουλευτισμό με την κατάργηση όλων των ενδιάμεσων αντιπροσωπευτικών βαθμίδων, των χωριστών εκλογικών σωμάτων και των διπλών ή τριπλών κοινοβουλίων, που σε πολλές χώρες αποδυνάμωναν τελείως τη δημοκρατική λειτουργία.

Κ. Τσουκαλάς, *Κοινωνική Ανάπτυξη και Κράτος. Η συγκρότηση του δημόσιου χώρου στην Ελλάδα*, δ΄ έκδ., Αθήνα, Θεμέλιο, 1989, σσ. 303 και 305.

Σημ. Τα κείμενα Α και Β αποδόθηκαν στο μονοτονικό.

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα και τον πίνακα που ακολουθούν, να αναφερθείτε:

- α. στις θετικές συνέπειες των Βαλκανικών πολέμων για την Ελλάδα (μονάδες 9)
- β. στο πρόβλημα που προέκυψε από την ενσωμάτωση των Νέων Χωρών, σχετικά με την εθνολογική σύσταση του πληθυσμού της χώρας (μονάδες 6)
- γ. στη διευθέτηση αυτού του προβλήματος κατά την περίοδο 1920-1928 (μονάδες 10).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα ήταν στο τέλος των Βαλκανικών πολέμων βαριά χρεωμένη, η οικονομία της παρουσίασε κάποιο δυναμισμό που εξηγείται από την εμπιστοσύνη και αισιοδοξία που δημιούργησαν οι στρατιωτικές επιτυχίες στους Έλληνες για το μέλλον. Η εμπιστοσύνη αυτή φάνηκε επίσης στη σταθερότητα της δραχμής, που διατήρησε την ονομαστική της αξία, με την αύξηση των καταθέσεων στην Εθνική Τράπεζα και των αποθεμάτων χρυσού, τη διατήρηση του ισοζυγίου πληρωμών στο εξωτερικό εμπόριο και τη σχετική σταθερότητα του εισοδήματος που προερχόταν από αυτό.

Γ. Λεονταρίτης, «Οικονομία και κοινωνία από το 1914-1918», στο *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΕ΄, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1978, σ. 84.

Σημ. Το κείμενο Α αποδόθηκε στο μονοτονικό.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Κωνσταντίνος Ρακτιβάν, τον Οκτώβριο του 1912, ορίζεται ως αντιπρόσωπος της ελληνικής κυβέρνησης για τον συντονισμό της προσωρινής διοίκησης των καταληφθεισών [Νέων] Χωρών, εγκαθίσταται στη Θεσσαλονίκη και δηλώνει:

«Να προσενεχθώ* προς πάσας τας εθνικότητας εν ισότητι και δικαιοσύνη, να σεβασθώ τα δικαιώματα των ατόμων και να εργασθώ διά την ευημερίαν όλων των κατοίκων της χώρας ταύτης [Μακεδονίας] αδιακρίτως. Αύται εισίν άλλως τε και αι γενικαί αρχαί, αίτινες κρατούσι και καθοδηγούσι την διοίκησιν εν Ελλάδι, ώστε πάντα ταύτα δεν είναι δι' εμέ νέα. [...].

Καταλήγων δηλώ αύθις κατηγορηματικώς ότι ειλικρινεστάτη επιθυμία μου είναι να ίδω αποκαθισταμένους αδελφικούς δεσμούς μεταξύ των διαφόρων στοιχείων, άτινα κατοικούσι την χώραν ταύτην [Μακεδονία], δεσμούς βασιζομένους τουλάχιστον επί της κοινότητος των συμφερόντων και απολύτου ισότητος, μεθ' ης θέλουσι κυβερνάσθαι...».

Κ. Ρακτιβάν, *Έγγραφα και σημειώσεις εκ της πρώτης Ελληνικής Διοικήσεως της Μακεδονίας 1912-1913*, επιμ. Κ. Θ. Δημαράς, Θεσσαλονίκη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 1951, σσ. 39-43, στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. 6, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σσ. 66-67.

*Να προσενεχθώ: να συμπεριφερθώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Οι δέκα δήμοι της χώρας με τη μεγαλύτερη αναλογία προσφύγων στο συνολικό πληθυσμό τους (1928)

ΠΟΛΗ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
Δράμα	70.2%
Καβάλα	56.9%
Σέρρες	50.4%
Θεσσαλονίκη	47.8%
Μυτιλήνη	46.8%
Ξάνθη	41.4%
Πειραιάς	40%
Ηράκλειο	35.9%
Χίος	35.7%
Κομοτηνή	34.1%

Βιβλίο μαθητή *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, Γ΄ Τάξη Γενικού Λυκείου*, Αθήνα, ΙΤΥΕ «Διόφαντος», 2015, σ. 167.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: **18.30**.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ